

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Jany Knotkové a soudců Mgr. Zdeňka Váni a JUDr. Kateřiny Kodetové ve věci

žalobkyně: **Česká republika – Ministerstvo financí**, IČO 00006947
sídlem Letenská 525/15, 118 10 Praha 1
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

proti
žalované: **AKRO investiční společnost, a. s.**, IČO 49241699
sídlem Slunná 547/25, 162 00 Praha 6
zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Voršílkou
sídlem Opletalova 1535/4, 110 00 Praha 1

o zaplacení 717.164.357,98 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalované proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 28. července 2023
č. j. 8 C 445/2014-840

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud prvního stupně nařídil předběžné opatření, jímž uložil žalované zdržet se odkupování podílových listů podílového fondu AKRO globální akciový fond, otevřený podílový fond, AKRO investiční společnost, a. s. tak, aby odkupem podílových listů nedošlo k poklesu majetku podílového fondu pod hodnotu 454.350.964,21 Kč; dále bylo žalované uloženo zdržet se odkupování podílových listů podílového fondu AKRO fond progresivních společností, otevřený podílový fond, AKRO investiční společnost, a. s. tak, aby odkupem podílových listů nedošlo k poklesu majetku podílového fondu pod hodnotu 185.425.596,52 Kč; žalované bylo uloženo zdržet se odkupování podílových listů podílového fondu AKRO balancovaný fond, otevřený podílový fond, AKRO investiční společnost, a. s. tak, aby odkupem podílových listů nedošlo k poklesu majetku podílového fondu pod hodnotu 45.758.413,21 Kč. Dále bylo žalované uloženo, aby se zdržela veškerých jednání, které by vedly k vyplacení jakéhokoli protiplnění za odkoupení podílových listů podílových fondů, kterými by došlo k poklesu majetku fondu AKRO globální akciový fond, otevřený podílový fond, AKRO investiční společnost, a. s. pod hodnotu 454.350.964,21 Kč; kterými by došlo k poklesu majetku fondu AKRO fond progresivních společností, otevřený podílový fond, AKRO investiční společnost, a. s. pod hodnotu 185.425.596,52 Kč a kterými by došlo k poklesu majetku fondu AKRO balancovaný fond, otevřený podílový fond, AKRO investiční společnost, a. s. pod hodnotu 45.758.413,21 Kč.
2. Soud prvního stupně rekapituloval, že žalovaná obhospodařuje na základě rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 1. 7. 1997 č. j. 101/52 684/1997 tři podílové fondy, kterými jsou: AKRO globální akciový fond, otevřený podílový fond, AKRO investiční společnost, a. s., IČO 60432624 (dále jen „Globální akciový fond“); AKRO balancovaný fond, otevřený podílový fond, AKRO investiční společnost, a. s., IČO 60432616 (dále jen „Balancovaný fond“) a AKRO fond progresivních společností, otevřený podílový fond, AKRO investiční společnost, a. s., IČO: 60432608 (dále jen „Fond progresivních společností“). Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24. 5. 2018 č. j. 8 C 445/2014-456 bylo žalované uloženo zaplatit žalobkyni částku ve výši 2.080.447.226,12 Kč

Shodu s prvopisem potvrzuje Sára Kantorová.

s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % od 1. 9. 2014 do zaplacení. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 11. 2018 č. j. 30 Co 366/2018-524 rozsudek soudu prvního stupně v celém rozsahu potvrdil. Předmětem sporu bylo vydání bezdůvodného obohacení. Po vydání rozsudku odvolacího soudu bylo žalovanou zaplaceno žalobkyni plnění v celkové výši 2.080.447.226,12 Kč, přičemž žalobkyni bylo ze strany žalované sděleno přípisem ze dne 12. 12. 2018, že tato částka je hrazena na jistinu přisouzené pohledávky. Žalobkyně toto plnění obdržela dne 12. 12. 2018. Úrok z prodlení z přisouzené částky žalovaná odmítla žalobkyni uhradit s tím, že požádala žalobkyni o posečkání s jeho vymáháním, a to do doby definitivního ukončení soudního sporu včetně mimořádných opravných prostředků. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 4. 6. 2019 č. j. 28 Cdo 1297/2019-625 bylo dovolání žalované proti rozsudku odvolacího soudu odmítnuto. Usnesením Ústavního soudu ze dne 26. 11. 2019 sp. zn. I. ÚS 2516/19 byla ústavní stížnost žalované odmítnuta. Vzhledem k tomu, že žalobkyni nebyl úrok z prodlení z přisouzené částky ve lhůtě určené pravomocným soudním rozhodnutím zaplacen, byla žalobkyně nucena podat návrh na nařízení exekuce. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2021 č. j. 20 Cdo 2871/2020-518 však byla nařízená exekuce zastavena s tím, že exekuční titul, tj. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2018 č. j. 30 Co 366/2018-524 ve spojení s rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24. 5. 2018 č. j. 8 C 445/2014-456, v rozsahu povinnosti žalované uhradit žalobkyni úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 2.080.447.226,12 Kč od 1. 9. 2014 do zaplacení, je materiálně nevykonatelný. Dovolací soud dospěl k závěru, že v případě, kdy má být postižen majetek z více podílových fondů, je nezbytné, aby již ve výroku rozhodnutí bylo uvedeno, majetek jakých podílových fondů má být postižen a v jakém rozsahu má být takový majetek postižen. Dovolací soud tak exekuční titul označil jako materiálně nevykonatelný a zastavil exekuci, která byla vedena pro částku 717.164.357,98 Kč (tj. pro úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 2.080.447.226,12 Kč od 1. 9. 2014 do 12. 12. 2018) a k vymožení nákladů exekuce a nákladů žalobkyně (oprávněně). Vzhledem k tomu, že v předmětné věci došlo k zastavení výkonu rozhodnutí v rozsahu požadovaných úroků z prodlení z důvodu materiální nevykonatelnosti exekučního titulu, podala žalobkyně dle § 229 odst. 2 písm. c) o. s. ř. žalobu pro zmatečnost, kterou se domáhala zrušení předmětných rozsudků v rozsahu příslušenství. Žalobě pro zmatečnost bylo usnesením Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 5. 10. 2022 č. j. 8 C 445/2014-782 ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2023 č. j. 30 Co 401/2022-805 vyhověno a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2018 č. j. 30 Co 366/2018-524, ve spojení s rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24. 5. 2018 č. j. 8 C 445/2014-456, byl zrušen v rozsahu povinnosti žalované uhradit žalobkyni úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 2.080.447.226,12 Kč od 1. 9. 2014 do zaplacení.

3. V rámci řízení žalobkyně navrhla vydání shora uvedeného předběžného opatření.
4. Soud prvního stupně měl nárok žalobkyně na zaplacení úroku z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 2.080.447.226,12 Kč od 1. 9. 2014 do 12. 12. 2018, tj. ve výši 717.164.357,98 Kč, za osvědčený, neboť oprávněnost nároku žalobkyně byla potvrzena rozhodnutími soudů všech stupňů, včetně Ústavního soudu. Osvědčení nároku žalobkyně vyplývá rovněž ze skutečnosti, že se jedná o úroky z prodlení z jistiny, která byla žalovanou uhrazena na základě pravomocných rozhodnutí.
5. Obvodní soud argumentoval tím, že předmětné podílové fondy jsou zapsány v seznamu podílových fondů, který je veden Českou národní bankou dle § 597 písm. a) zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech. Podílové fondy jsou vytvořeny jako otevřené podílové fondy, které nemají právní osobnost, a existují v rámci investiční společnosti, tj. žalované, která podílové fondy obhospodařuje. Základním dokumentem podílových fondů je jejich tzv. statut (pro každý podílový fond samostatný), který upravuje vzájemná práva a povinnosti mezi vlastníky podílových listů podílových fondů, tzv. podílníky, a investiční společností, která fondy obhospodařuje, tj. žalovanou. Dle § 90 statutu Globálního akciového fondu, § 90 statutu Fondu progresivních společností a § 91 statutu Balancovaného fondu probíhá odkupování podílových

listů na základě žádosti o odkoupení, kterou podílník předkládá žalované. Žalovaná je pak povinna odkoupit podílové listy podílových fondů od podílníků, přičemž k odkoupení podílových listů používá prostředky z majetku jednotlivých dotčených podílových fondů. Rozhodným dnem pro odkoupení podílových listů je den doručení žádosti podílníka o odkoupení podílových listů. Žalovaná pak odkupuje podílové listy za aktuální hodnotu podílového listu platnou pro rozhodný den pro odkoupení podílového listu. Žalovaná je dle výše citovaných ustanovení jednotlivých statutů fondů povinna odkoupit podílový list bez zbytečného odkladu po obdržení žádosti podílníka o odkoupení podílového listu, nejpozději však do jednoho měsíce. Odkoupením podílového listu dojde ke snížení majetku v podílových fondech. Rozhodnutí o pozastavení odkupování podílových listů je zcela v kompetenci žalované, které je tato pravomoc svěřena. Žalovaná je od 11. 7. 2023 povinna odkupovat podílové listy bez zbytečného odkladu po obdržení žádosti podílníka (třetí osoby) o odkoupení podílového listu, nejpozději však do jednoho měsíce, a z majetku jednotlivých podílových fondů vyplácet cenu za odkoupení do sedmi dnů od zápisu převodu podílových listů v Centrálním depozitáři cenných papírů. Je zjevné, že odkoupením podílových listů a zaplacením ceny dojde ke snížení majetku jednotlivých podílových fondů pod hodnotu osvědčeného nároku žalobkyně. Žalobkyně není schopná zjistit, případně až se značným zpožděním, že odkupováním podílových listů došlo k poklesu majetku v jednotlivých podílových fondech pod výši osvědčeného nároku žalobkyně. Podle soudu prvního stupně proto lze u žalobkyně dovodit reálnou a důvodnou obavu z ohrožení výkonu rozhodnutí posléze vydaného v řízení sp. zn. 8 C 445/2014. Za těchto okolností jsou splněny předpoklady pro vydání předběžného opatření ve smyslu ustanovení § 102 odst. 1 o. s. ř.

6. Proti tomuto usnesení podala žalovaná včasné odvolání. Namítala, že usnesení bylo vydáno soudkyní, která je ze zákona vyloučena z projednání a rozhodování ve věci. Podle § 14 odst. 3 o. s. ř. z projednání a rozhodnutí žaloby pro zmatečnost jsou vyloučeni také soudci, kteří žalobou napadené rozhodnutí vydali nebo věc projednávali. Napadené usnesení bylo vydáno v řízení vedeném dle § 235h odst. 2 o. s. ř. u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 8 C 445/2014 poté, co původní pravomocný rozsudek byl na základě žaloby pro zmatečnost v části týkající se příslušenství zrušen. Toto řízení probíhá pod stejnou spisovou značkou jako původní řízení a bezprostředně navazuje na řízení o žalobě pro zmatečnost a systematicky je také v zákoně upraveno v části vztahující se k řízení o žalobě pro zmatečnost. Podle žalované se i na řízení dle § 235h odst. 2 o. s. ř. vztahuje ustanovení § 14 odst. 3 o. s. ř. a nemělo by být projednáváno soudcem, který rozhodoval v původním řízení o zaplacení pohledávky. Žalovaná dále namítala, že napadené usnesení je v rozporu s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2021 č. j. 30 Co 397/2021-721, na základě kterého byl identický návrh na nařízení předběžného opatření ze strany žalobkyně zamítnut s tím, že nebyla splněna nezbytná podmínka pro nařízení předběžného opatření – prokázání potřeby prozatímní úpravy poměrů účastníků nebo prokázání obav, že by výkon rozhodnutí byl ohrožen. V konkrétním případě potřeba prozatímní úpravy poměrů mezi účastníky osvědčena nebyla, neboť s ohledem na změnu žalobního petitu, provedenou žalobcem podáním ze dne 25. 4. 2023, učinila žalovaná rozhodnutí, na základě kterého s účinností od 30. 6. 2023 byla v účetnictví dotčených podílových fondů vytvořena a zaúčtována rezerva, a to ve výši, v jaké je požadováno zaplacení úroků z prodlení ze strany České republiky v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 6 sp. zn. 8 C 445/2014, ponížené o finanční prostředky, které byly z majetku dotčených podílových fondů odčerpány exekutorem v srpnu 2020. Vytvoření rezervy je pouze účetní operací, která neznamená jakékoliv uznání závazku vůči žalobkyni. Zaúčtováním rezervy ve výši požadovaných úroků z prodlení došlo v účetnictví podílových fondů k vykázání záporné hodnoty fondového kapitálu. V majetku podílových fondů se tato účetní operace projevila tak, že hodnota fondového kapitálu je záporná a hodnota fondového kapitálu na podílový list nulová, což je rovněž patrné z webových stránek žalované. S ohledem na zápornou hodnotu fondového kapitálu v důsledku zaúčtování rezervy je požadovaný zákaz odkupování podílových listů dle návrhu žalobce na vydání předběžného opatření bezpředmětný. Odkupování podílových listů nemůže vést ke snížení majetku podílového fondu, neboť s ohledem na zápornou hodnotu

podílových listů by podílník nemohl prodejem svých podílových listů obdržet z podílového fondu žádné plnění. Žalovaná proto navrhl, aby usnesení soudu prvního stupně bylo zrušeno a věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí, popřípadě, aby napadené usnesení bylo změněno tak, že se návrh na nařízení předběžného opatření zamítá.

7. Žalobkyně ve svém písemném vyjádření k odvolání navrhl potvrzení napadeného usnesení z důvodu jeho věcné správnosti.
8. Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a odst. 5, 6 o. s. ř. v mezích podaného odvolání usnesení soudu prvního stupně, a to včetně řízení mu předcházejícího, aniž k tomu bylo třeba nařizovat jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalované není důvodné.
9. Podle § 102 odst. 1 o. s. ř. je-li třeba po zahájení řízení zatímně upravit poměry účastníků nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření.
10. K nařízení předběžného opatření v rámci § 102 odst. 1 o. s. ř. lze přistoupit jen za splnění předpokladu, kdy je nárok, uplatňovaný ve věci samé, alespoň osvědčen a kumulativně zároveň prokázána potřeba zatímní úpravy poměrů jeho účastníků nebo prokázána obava z ohrožení případného výkonu rozhodnutí (§ 75c odst. 1 o. s. ř.). Nesplnění alespoň jednoho z uvedených zákonných předpokladů (za jejichž osvědčení a prokázání nese výlučnou procesní odpovědnost žalobce), s sebou nezbytně přináší nutnost zamítnutí podaného návrhu.
11. Prvním výše zmíněným procesním předpokladem, umožňujícím nařízení předběžného opatření podle § 102 odst. 1 o. s. ř., je osvědčení existence vymáhaného nároku, a to v intenzitě (míře) dostatečné pro zásah do práv a právem chráněných zájmů účastníků soudního řízení užitím institutu předběžného opatření (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu uveřejněné pod č. 30 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1993). Je vyžadováno, aby návrhovatel soudu osvědčil základní skutečnosti, tedy nárok sám (srovnej i rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 221/98 nebo sp. zn. IV. ÚS 189/2001). Ve shodě se závěrem soudu prvního stupně lze považovat nárok žalobkyně na zaplacení kapitalizovaného úroku z prodlení ve výši ve výši 717.164.357,98 Kč za osvědčený, neboť oprávněnost základu nároku žalobkyně na vydání bezdůvodného obohacení byla potvrzena rozhodnutími soudů všech stupňů, včetně Ústavního soudu, jak bylo shora detailně popsáno. V řízení se tedy jedná se o úroky z prodlení z jistiny, která byla žalovanou uhrazena na základě pravomocných rozhodnutí, proto v této fázi řízení lze nahlížet na nárok žalobkyně jako na osvědčený.
12. Soud prvního stupně pak správně posoudil i druhou nezbytnou podmínku pro nařízení předběžného opatření, tj. obavu z ohrožení případného výkonu rozhodnutí. Žalobkyně relevantními listinami prokázala, že po vydání rozsudku Městského soudu v Paze ze dne 27. 11. 2018 č. j. 30 Co 366/2018-524 žalovaná přijala rozhodnutí, kterým pozastavila na maximální dobu tří měsíců vydávání a odkupování podílových listů výše specifikovaných fondů, a to právě z toho důvodu, že z majetku těchto fondů bude hrazeno prisouzené plnění dle rozsudku odvolacího soudu. Obdobné rozhodnutí pak představenstvo žalované přijalo opakovaně a vždy na dobu tří měsíců pozastavilo vydávání a odkupování podílových listů dotčených fondů. Poslední rozhodnutí o pozastavení vydávání a odkupování podílových listů bylo vydáno dne 10. 4. 2023, a to na dobu do 10. 7. 2023. Svým oznámením ze dne 30. 6. 2023 pak žalovaná anoncovala, že pominuly důvody pozastavení odkupování podílových listů. Žalovanou zvolený postup povede k tomu, že v případě žádosti o odkoupení podílových listů je žalovaná bez zbytečného odkladu (v souladu se statutem fondů) po obdržení žádosti podílníka povinna podílový list odkoupit, tím logicky dojde ke snížení majetkové hodnoty jednotlivých podílových fondů. Při masivním odkupu podílových listů z majetku jednotlivých podílových fondů by mohlo dojít k takovému ponížení majetku, které by představovalo ohrožení výkonu rozhodnutí v řízení posléze vydaného. Je nutno zdůraznit, že soud prvního stupně nařídil předběžné opatření ve vztahu k majetku jednotlivých podílových fondů

toliko v rozsahu nároku žalobkyně na zaplacení úroku z prodlení, který lze mít za osvědčený (při zohlednění již exekučně vymoženého úroku z prodlení), k omezení odkupu podílových listů z jednotlivých fondů dojde tedy pouze ve výši osvědčeného nároku žalobkyně. Tento zvolený princip proporcionality odvolací soud kvituje, stejně tak samotnou formulaci nařízeného předběžného opatření, která odpovídá požadavkům Nejvyššího soudu (usnesení ze dne 22. 6. 2021 sp. zn. 20 Cdo 2871/2020). Samotné vytvoření a zaúčtování rezervy ve výši nárokovaného příslušenství v účetnictví žalované hodnotí odvolací soud jako účetní operaci, která by nutně nemusela zabránit odkupu podílových listů a poklesu majetku v podílových fondech.

13. Odvolací soud nesouhlasí ani s další uplatněnou odvolací námitkou, že napadené usnesení bylo vydáno vyloučenou soudkyní Mgr. Petrou Andršovou. Řízení o žalobě pro zmatečnost bylo pravomocně skončeno usnesením odvolacího soudu ze dne 8. 2. 2023, které nabylo právní moci dne 23. 2. 2023. Napadené rozhodnutí bylo částečně zrušeno pro zmatečnost, proto soud, o jehož rozhodnutí jde, věc bez dalšího návrhu projedná a rozhodne, jak je stanoveno v § 235h odst. 2 o. s. ř. Původní nalézací a nové řízení tvoří jeden celek, v řízení přitom pokračuje ten soud, jehož rozhodnutí bylo zrušeno. Je tak souladu se zákonnou úpravou, rovněž tak v souladu s rozvrhem práce Obvodního soudu pro Prahu 6, aby po pravomocném skončení řízení o žalobě pro zmatečnost, věc rozhodovala soudkyně, která věc rozhodovala v původním nalézacím řízení. Omezení stanovené v § 14 odst. 3 o. s. ř. se zde neuplatní, neboť se již nejedná o projednávání a rozhodnutí žaloby pro zmatečnost.
14. Nařízení předběžného opatření pak není rozporné s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2021 č. j. 30 Co 39/2021-721, kterým byl návrh žalobkyně na nařízení předběžného opatření zamítnut. V odkazovaném usnesení bylo žalobkyni vytýkáno, že řádně neuvedla nic o tom, co jí vede k obavě, že by majetek v podílových fondech nepostačoval k úhradě její pohledávky. Navíc bylo zřejmé, že výše pohledávky žalobkyně bude vůči každému ze tří fondů v odlišné výši, což žalobkyně v návrhu nezohlednila. Tyto vytýkané nedostatky byly žalobkyní v novém návrhu na nařízení předběžného opatření odstraněny, stejně tak byl respektován princip, že předběžné opatření by bylo možné nařídit vůči každému z fondů jen v míře odpovídající výši závazku daného fondu, tedy omezit odkupování podílových listů až okamžikem, kdy by další odkup vedl k poklesu majetku fondu pod výši nároku žalobkyně.
15. Odvolací soud tak má ve shodě se soudem prvního stupně za splněné podmínky pro nařízení předběžného opatření po zahájení řízení podle § 102 odst. 1 o. s. ř., proto postupoval podle § 219 o. s. ř. a napadené usnesení jako věcně správné potvrdil.
16. O náhradě nákladů řízení o vydání předběžného opatření před soudy obou stupňů rozhodne soud prvního stupně až v rozhodnutí o věci samé (§ 224 odst. 1 a § 145 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. f/ o. s. ř.).

Praha 26. září 2023

JUDr. Jana Knotková v. r.
předsedkyně senátu